

Motion till riksdagen 2005/06:L374

av **Birgitta Ohlsson (fp)**

Transnationella företag

Motionen delad mellan flera utskott

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att multinationella företag som orsakar stora skador inte skall kunna komma undan skadeståndsansvar genom att låta utländska dotterbolag gå i konkurs.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att skadeståndskrav skall kunna riktas mot moderbolaget av skadelidande i ett annat land.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att den svenska regeringen skall stödja FN i arbetet för att skapa ett internationellt regelverk för transnationella företag.¹

¹ Yrkande 3 hänvisat till NU.

Fel! Okänt namn på

Motivering

Marknadsekonomi är det ekonomiska system som ger de bästa förutsättningarna för en snabb resurstillväxt och därmed också social, ekonomisk och miljömässig utveckling. Sverige ska aktivt stödja de länder som behöver hjälp med att bygga upp fungerande marknader. Men för att marknadsekonomi ska kunna fungera smidigt i en värld där länder befinner sig på olika nivå, vad gäller välstånd, demokrati och utveckling, krävs också tydliga regler för att inte den ”svagare” parten ska bli utnyttjad. Detta som ett led bland annat för att främja miljöhänsyn, respekt för mänskliga rättigheter och social rättvisa. Miljö- och solidaritetsrörelsen använder begreppet ”Corporate Accountability”.

Kärnan handlar om hur man kan kräva skadestånd från transnationella företag som ställer till med stora skador i ett annat land än där moderbolaget har sitt säte. I dag kan det vara svårt, då företaget agerar genom ett lokalt dotterbolag, men ser till att föra över det mesta av tillgångarna till moderbolaget. Moderbolaget kan då komma orimligt lindrigt undan genom att låta ett resursfattigt dotterbolag gå i konkurs. Därför bör det vara möjligt att rikta skadeståndskrav direkt mot moderbolaget, även om de skadelidande finns i ett annat land. När politiken och regelverken saknas i somliga fattiga utvecklingsländer ges nämligen ofta de transnationella företagen från exempelvis västvärlden makt att bryta mot mänskliga rättigheter och avtal om internationell arbetsrätt eller att bedriva svårartad miljöskadlig verksamhet utan straffåtgärder. Då dessa företag kan vara en juridisk person omfattas de inte av internationell rätt som generellt sett är kopplad till stater. Visst finns det redan i dag flera bra olika frivilliga alternativ från FN, OECD med flera för att komma till rätta med problemen. Dessa räcker dock inte. Inom FN arbetas det nu för att fortsätta arbetet med att skapa hållbara regelverk för transnationella företag. Denna process bör Sverige stödja.

Stockholm den 3 oktober 2005

Birgitta Ohlsson (fp)